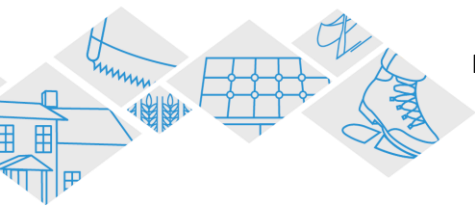

Plan for å sikre barna er godt psykososialt miljø

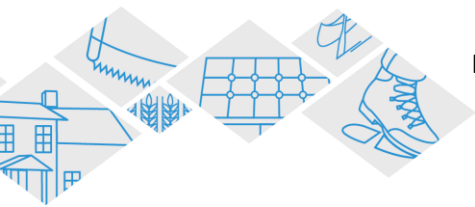
Aurskog-Høland kommune

12.10.2021

Innhold

Innledning	2
Hva er mobbing	3
Hva er mobbing i barnehagen?	4
Forebygging.....	5
Barnehagens rutiner for å forebygge mobbing.....	5
Samarbeid mellom barnehage og hjem	6
Avdekking.....	7
Handlingsplikt.....	7
Følgende punkt er viktig for å avdekke mobbing.....	7
Lovverk og sentrale føringer	8
Aursmoen barnehages retningslinjer for et godt psykososialt miljø	8
For å forebygge krenkende atferd og mobbing hos oss, skal foreldrene:	9
Tiltak ved mobbing eller krenkende atferd.....	10
Tiltak ved mobbing eller hyppig krenkende atferd	12
Vedlegg til internt bruk	14
Notat vedr krenkende adferd/mobbing i barnehagen	14
Observasjonslogg	15
Tiltaksplan når mobbing eller krenkende adferd skjer	16
Referat fra møte vedr mobbing/krenkende adferd i barnehagen.....	17
BEKREFTELSE PÅ AT FORELDRE HAR LEST	18

Innledning

Aursmoen barnehages *Plan for å sikre barna et godt psykososialt miljø – handlingsplan mot mobbing*, er et verktøy for alle ansatte i arbeidet med å forebygge og forhindre krenkende ord og handlinger mot barnehagebarn.

Planen viser hvordan barnehagen arbeider med det psykososiale miljøet i barnehagen, hvordan de ansatte styrkes i arbeidet mot mobbing og hvilke rutiner barnehagen har i arbeidet med forebygging av mobbing.

I Aurskog-Høland kommune har vi et system for tverrfaglig samarbeid blant annet gjennom Aurskog-Høland modellen. I enkelte saker kan det være naturlig å ta kontakt med helsestasjonen, PPT, barnevern eller skole.

Barnehageloven stiller klare forventninger til barnehagens forpliktelser for å skape et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø for barn

§1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. ...

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

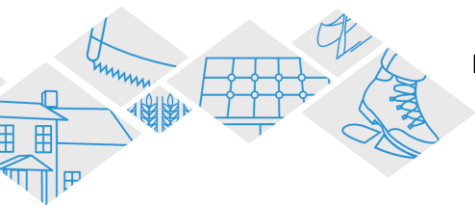
Rammeplanen sier at Barnehagen skal fremme positive holdninger som motvirker avvising, mobbing og vold (s. 23).

Barnehagen skal være en helsefremmende og forebyggende arena og skal handle raskt og ta de grep som er nødvendige for at eventuell mobbing opphører.

Styrer har det overordnede ansvaret for det psykososiale miljøet i barnehagen. Styrer og resten av personalet skal forhindre og stoppe mobbing og mobbelignende adferd når dette skjer.

Aursmoen barnehage legger vekt på at:

- Det arbeides kontinuerlig, langvarig og systematisk med barnas barnehagemiljø
- Barnehagen og foreldre samarbeider om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet
- Tydelig ledelse er en forutsetning for å forebygge, avdekke og håndtere krenkende ord og handlinger
- Alle ansatte i barnehagen har en handlingsplikt til å undersøke, varsle og gripe inn dersom de får kunnskap eller mistanke om at et barn blir utsatt for krenkende adferd

- Barnehagens lokale tiltak og evne til kommunikasjon og samarbeid er avgjørende for at arbeidet skal lykkes

Ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Barns opplevelse av seg selv og sin egenverdi utvikler seg i samspill med omgivelsene. Mobbing er alvorlig fordi det har store personlige konsekvenser. Barn som utsettes for mobbing fratras både livsmot og verdighet. Forskning viser at både barn som mobber og barn som har opplevd mobbing har en forhøyet risiko for å utvikle psykiske vansker senere. Arbeidet med å forebygge mobbing, marginalisering og utenforskap starter derfor allerede i barnehagen. Barnehagene i Aurskog-Høland skal handle raskt og ta de grep som er nødvendige for at eventuell mobbing opphører. Samarbeidet med foreldrene står sentralt i det miljøskapende og mobbeforebyggende arbeidet i barnehagene. Aktiv medvirkning og godt samarbeid med foreldre er avgjørende dersom mobbing oppstår.

Alle barn og unge har rett til et oppvekst- og læringsmiljø uten mobbing. FNs barnekonvensjon slår fast at barn og unge har rett til utvikling, medvirkning, ikke-diskriminering, omsorg, beskyttelse og selvrealisering. Mobbing svekker disse rettighetene.

Hva er mobbing

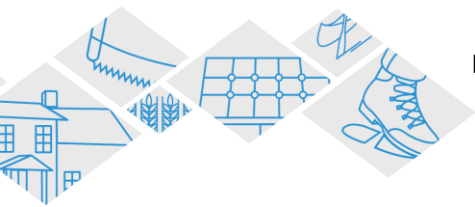
Ifølge FHI defineres mobbing som gjentatt negativ eller ondsinnet atferd fra en eller flere personer, rettet mot en person som har vanskelig for å forsvare seg (Olweus, 1991, 2004).

For at en atferd skal kalles mobbing, er det ikke nok at noen opptrer aggressivt: Atferden må gjentas, og det må være en ubalanse i styrkeforholdet mellom partene. Den eller de som mobber må være den sterkeste parten, eller i hvert fall oppfattes slik.

Utdanningsdirektoratets veileder, *Barns trivsel-voksnes ansvar, Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen*, trekker frem følgende trekk fra ulike definisjoner (Udir:2012). Veileder handler om hvordan man kan støtte barnas sosiale utvikling, og arbeide for å skape et godt psykososialt miljø som forebygger mobbing og krenkelser. Veilederen er fra 2012, men innholdet om rammeplanen er endret etter ny rammeplan 8. mars 2018.

Definisjonene handler om:

Negative, fysiske eller psykiske handlinger begått av en eller flere mot en annen
Den som blir utsatt for erting, plaging eller utestenging, er lett tilgjengelig som del av ett fellesskap han eller hun ikke har valgt selv
Det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg
Handlingen må ha en viss hyppighet og forgå over tid

Mobbing kan involvere flere forskjellige former for handlinger. Vi kan skille mellom:

Verbalmobbing (si stygge ting)

Fysisk mobbing (slå, sparke)

Uttestengelse (ett barn holdes utenfor)

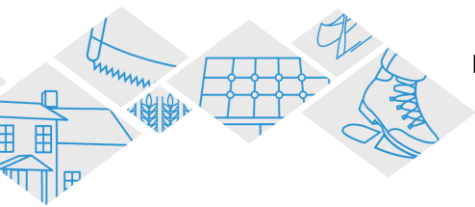
I barnehagen kan mobbing gjøre seg gjeldende ved at ett barn har en egen opplevelse av å bli stengt ute fra leken, ikke bli akseptert, få negative kommentarer, bli dominert, undertrykket, truet, herset med, hånet, krenket, latterliggjort eller manipulert, eller at voksne ser og opplever denne type atferd i miljøet.

Det kan noen ganger være vanskelig å skille mellom erting og mobbing, men erting som foregår over tid kan utvikle seg til å bli mobbing. Det dreier seg med andre ord ikke om enkeltstående handlinger som inngår som en del av det å være menneske, eller om barn som en gang imellom ikke blir med i lek. Det handler om negative mønstre som foregår over tid og hvor det er ubalanse i styrkeforholdet. Det handler om barnehagemiljøet/dynamikken i gruppa mellom voksen-barn og barn-barn.

Hva er mobbing i barnehagen?

Mobbing av barn i barnehage er handlinger fra voksne eller andre barn som krenker barns opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet.

Voksne kan også krenke barn med ord og handlinger dersom kommunikasjonen og relasjonen med barna ikke preges av respekt og toleranse.

Forebygging

Den tydelige og omsorgsfulle voksne er modell for barns møte med andre. Når barn ikke får til lek og samspill med andre barn, trenger de hjelp av voksne. Noen barn strever mer enn andre. Relasjonen mellom barn og voksne er sentral i arbeidet mot mobbing i barnehagen.

Forutsetninger for å forebygge mobbing i barnehagen:

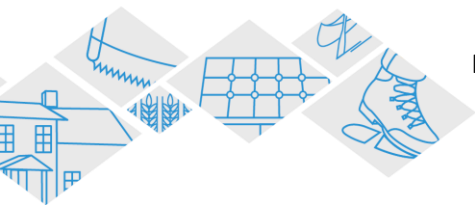
- Voksne som rollemodeller
- Tilstedeværende voksne
- Faglig kompetanse blant ansatte
- Trygge barn
- Gode relasjoner
- Systematisk arbeid med inkludering
- Tilrettelagd fysisk miljø
- Godt foreldresamarbeid

Barnehagens rutiner for å forebygge mobbing

Det er voksne som er rollemodeller for barn i møte med andre. Vi viser respekt for medmennesker med å se hver enkelt persons individualitet og tilfredsstillere deres behov. Tilstedeværende og kompetent personale arbeider systematisk med å utvikle og styrke barnas sosiale kompetanse og å skape et inkluderende barnehagemiljø.

Trygghet, mestring, nærhet og livsglede er sentralt for barnas psykososiale helse. I vår barnehagen har vi gode strategier for tilvenning med individuell tilrettelegging sånn at det dannes god relasjon mellom barn og voksne. Vi bygger opp barnas trygghet gjennom forutsigbare og gode rutiner i hverdagen. Vi tilrettelegger aktiviteter slik at alle opplever mestring på sitt nivå. Relasjoner i barnehagen er preget av nærhet, varme og god humor. Dette gir et harmonisk barnehagemiljø.

Vi jobber aktivt med tilrettelegging av fysisk miljø for å skape forutsetninger for god lek, læring og dannelse. Avdelingene er utformet for å tilfredsstillere barnas behov etter alder.

Samarbeid mellom barnehage og hjem

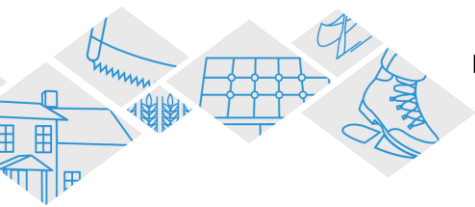
Barnehagen og hjemmet har et felles ansvar for at mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen. Det forventes at foreldre vil samarbeide med barnehagen om forebygging av mobbing og krenkende adferd. Opplever dere foreldre og foresatte at barnet deres utsettes for mobbing eller andre negative hendelser i barnehagen er det viktig at dere deler denne informasjonen med barnehagen. Det samme gjelder om dere opplever at barnet deres er en som mobber eller viser negativ adferd mot andre.

Det må være lav terskel for å ta en prat med barnehagen hvis barnet føler seg mobbet/krenket. På samme måte skal det være lav terskel å ta en prat med foresatte. Jo bedre dialog og samarbeid mellom foresatte og barnehagen desto lettere er det å forebygge mobbing og krenkelser. Alle barn og foreldre skal oppleve å bli tatt på alvor av personalet.

Foreldre er barnas viktigste rollemodeller og må være bevisste på hva de sier og uttrykker, når barn er tilstede.

Foreldre kan bidra med forebyggende arbeide ved å:

- Hils på, snakke med alle barn, invitere barn hjem, og legge til rette for nye vennskap.
- Snakke positivt om andre barn, foreldre, personalet og barnehagen
- Ha en lav terskel for å ta kontakt med barnehagen
- Være gode rollemodeller for barna

Avdekking

Mobbing og begynnende mobbeatferd kan være vanskelig å oppdage. Personalet må ha felles forståelse for hva mobbing og krenkende atferd innebærer.

Det er viktig å være observant på endringer av barns atferd. Det kan være tegn på at noe er galt. Et tett samarbeid mellom barnehage og hjem gjør det lettere å fange opp endringer i barns atferd.

Handlingsplikt

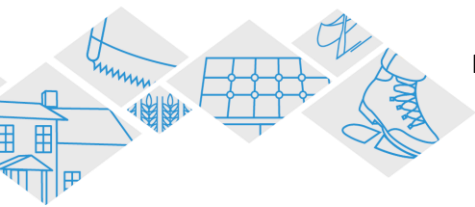
Den ansattes handlingsplikt inntreer når han eller hun får kunnskap eller mistanke om at et barn blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Kunnskap om betyr at den ansatte faktisk vet at et barn blir utsatt for ikke akseptert adferd. Handlingsplikten inntreer også dersom den ansatte får en mistanke om at et barn utsettes for krenkende ord eller handlinger. Det er altså ikke nødvendig med faktisk kunnskap for at handlingsplikten inntreer.

Alle ansatte i barnehagen har en handlingsplikt som består av:

- plikt til å gjøre undersøkelser raskt
- plikt til å varsle pedagogisk leder/styrer raskt (f.eks. ved bruk av notat angående bekymring)
- plikt til å gripe inn

Følgende punkt er viktig for å avdekke mobbing

- Personalet må være «tett på» barna i lek og aktiviteter for å kunne fange opp atferd som kan utvikle seg til mobbing.
- Personalet observerer og kartlegger samspill mellom barna og mellom voksne og barn.
- Personalet er tilstede, leker og snakker med barna om hvordan de har det og er oppmerksomme på endringer i barns atferd.
- Personalet gjennomfører barnesamtaler med fokus på barnas trivsel – en til en eller i gruppe.
- Pedagogisk leder gjennomfører foreldresamtaler der barns trivsel, atferd og vennskap tas opp

Lovverk og sentrale føringer

- FNs konvensjon om barnets rettigheter av 20. november 1989 (Barnekonvensjonen) • Lov om barnehager § 1 og § 3
- *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* Kunnskapsdepartementet (2011)
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 5, krav til dokumentasjon
- *Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager* - Miljø og helse i barnehagen
- *Barns trivsel – voksens ansvar*. Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen- Utdanningsdirektoratet.
- *Språk i barnehagen. Mye mer en prat* - Utdanningsdirektoratet.
- Foreldreutvalget for barnehager (FuB) *Mobbing i barnehagen*
- Sammen om barn – Aurskog-Høland kommune
- Aurskog-Høland modellen – Aurskog-Høland kommune
- Plan for overganger – Aurskog-Høland kommune

Aursmoen barnehages retningslinjer for et godt psykososialt miljø

Hos oss forbindes psykososial helse slik det er beskrevet i veilederen: Helse, miljø og trivsel i barnehagen (Sosial- og helsedirektoratet, Kunnskapsdepartementet, mfl):

Barnets opplevelse av

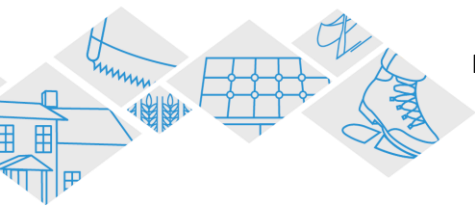
› Trygghet › Mestring › Nærhet › Livsglede

Begrepet trivsel anser vi som et av kjernebegrepene i barnas psykososiale helse.

Forhold som er relevante for god trivsel, kan beskrives i ulike hovedkategorier;

- Mellommenneskelige relasjoner (f.eks. familie, venner, trygghet, sosial tilhørighet og nettverk, fravær av mobbing m.v.)
- Egen utvikling og verdighet
- Materielle verdier (mat, klær, utstyr m.v.)
- Tilgang til kollektive verdier; f.eks. kulturelle tilbud, opplæringstilbud, friluftsområder, aktivitetstilbud, lekeplasser.

Hva barna selv forteller gjennom ord, handling og atferd vil være sentrale informasjonskilder om trivsel og psykososial helse

For å forebygge krenkende atferd og mobbing hos oss, skal foreldrene:

- Si «hei»/ «ha det» til andre barn og foreldre
- Kunne barnas navn på avdelingen til deres barn
- Det er lov å korrigere andres barn når de sier noe krenkende til et annet barn
- Si fra til barnehagen hvis de ser at barn holdes utenfor
- Være gode forbilder å snakke pent om andre barn, foreldre og personal
- Ved intriger/uenighet – invitere foreldre og barn hjem, ta kontakt med de det gjelder
- Spørre og snakke om andre barn, være engasjert ovenfor eget barn
- Inkludere andre barn i deres barns fritidsaktiviteter
- Ta en telefon til andre foreldre, om dere ikke fikk snakket sammen i garderoben.
- Bidra til å treffes utenfor barnehagetiden

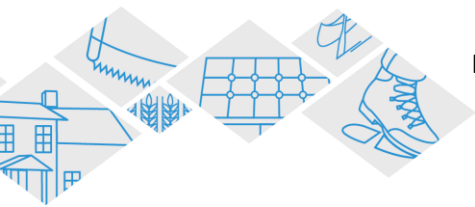
I tillegg kan foreldre bidra med:

- Delta på aktiviteter for foresatte i regi av barnehagen og SU (Samarbeidsutvalget) som f.eks. sommerfest, dugnad, Lucia o.l.
- Hjelp hverandre med barnepass på planleggingsdager

Felles kjøreregler for bursdagsinvitasjoner i Aursmoen barnehage

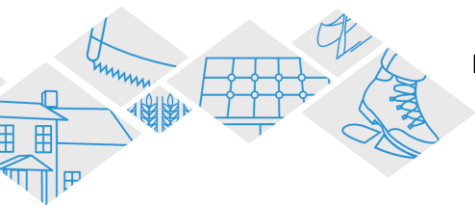
- Invitere alle på alderskullet (2017/2018/2019 osv.)
- Invitere alle på avdelingen
- Invitere alle jentene: på egen avdeling eller på samme alderskull.
- Invitere alle guttene: på egen avdeling eller på samme alderskull.

Bursdagsinvitasjoner skal ikke legges i hyllen i barnehagen, men sendes ut utenom barnehagen.

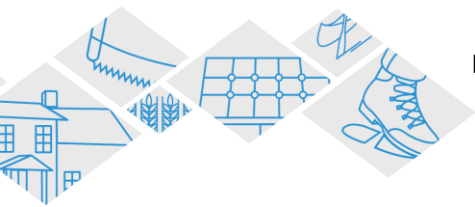

Tiltak ved mobbing eller krenkende atferd

Handling i barnehagen	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> • Sette grenser for seg selv, ved å bruke enkle ord som «Stopp» 	Barnet med støtte fra den voksne
<ul style="list-style-type: none"> • Fange opp handlingen, vise tydelighet på at situasjonen ikke er akseptabel • Snakke med barnet/barna- gi alternativer til hyggelige ting man heller kan si/gjøre • Hvis situasjonen eskalerer, eller det blir vanskelig å få fokus, ta barnet/barna ut av situasjonen. Forklare hvorfor de er tatt ut. • Vise tydelighet og være konsekvent • Snakke rolig med barnet/barna • Sette ord på følelsene og kroppsspråk til den som blir krenket- speile barnets følelse-ta mottakers perspektiv • Lære barnet å gjøre det godt igjen ved å gjøre unnskyld- verbalt eller lære å vise empati • informere foresatte til de involverte. Ved gjentatte ganger, bruk flytskjema 	Den som oppdager krenkende atferd
<ul style="list-style-type: none"> • Voksne tett på, observere den som blir krenket, eller den som krenker, følge opp 	Pedagogisk leder
Foreldresamarbeid	
<ul style="list-style-type: none"> • Foreldrene skal ha informasjon om episoder som vi karakteriserer som uakseptabel atferd. Avklar hvem som gir informasjon, når og hvor informasjonen gis. Ved hyppige og alvorlige episoder er det pedagogisk 	Pedagogisk leder

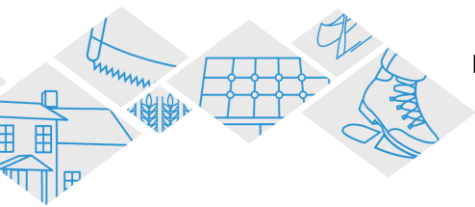
<p>leders ansvar å avgjøre hvor ofte, og hvordan det skal gjøres</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved enkelt hendelser som ikke karakteriseres som alvorlig, kan barnet tas med i samtalen ved henting. Ikke som en uthenging eller skjennepreken, men som en refleksjon for barnet. Minne foreldrene på at vi er ferdige med hendelsen, slik at den ikke følger barnet resten av dagen • Ved alvorlige hendelser, hvor det er en krisesituasjon, kan foreldrene kontaktes på telefonen • Ved gjentakende mønster, kalle foreldrene inn til ett møte • Målet med møtet er å avtale en felles strategi i tiden fremover til det beste for barnet • Husk anonymitet • Uakseptabel atferd må reageres på, vår rolle på sikt, er å bidra til at barna lærer å omgås andre mennesker på en positiv måte • Kartlegge gjentatte episoder, se om det er ett mønster. Dette for å se om det er en grunn for atferden. • Flytskjema, som innebærer hyppige foreldresamtaler, hvor en evaluerer tiltak både hjemme og i barnehagen • Barnehagen har ett veiledningsansvar ovenfor foreldre som trenger det • Ligger utfordringen kun i barnehagen, er det barnehagens ansvar å sette i gang tiltak her 	
<p>God kommunikasjonsflyt i personalgruppa når det oppstår krenkende atferd eller mobbing</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • God informasjonsflyt på avdelingen • Praktisere like regler og konsekvenser 	<p>Pedagogisk leder og personalet på avdelingen</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ha jevnlig samtaler om situasjoner/hendelser på avdelingsmøter. Bli enige om tiltak • Ha et positivt syn på barnet som krenker eller mobber • Viktig med god informasjonsflyt fra tidligvakt, til seinvakt 	
--	--

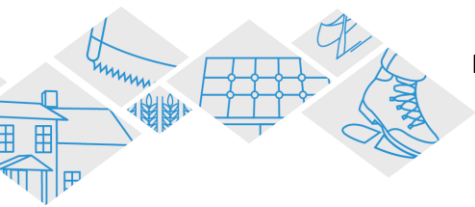
Tiltak ved mobbing eller hyppig krenkende atferd

	Oppgaver	Ansvar	Forslag til dokumentasjon Se vedlegg
1	Mobbing eller krenkende atferd er observert, eller informert om av barn, ansatte eller foreldre	Mottaker av informasjon, eller har observert handlingen. Informere pedagogisk leder	
2	Undersøkelse og observasjon settes i gang, dersom det kommer frem at ett barn ikke har det bra	Pedagogisk leder	Observasjonslogg
3	Barnesamtale: Samtale med den som opplever seg mobbet/krenket. Dette for å sikre at barnets subjektive opplevelse kommer frem	Pedagogisk leder	Referat
4	Flytskjema: Samtale med foreldrene til barnet som opplever å bli krenket/mobbet. Utarbeide tiltak i samarbeid med foreldrene. Oppfølgingssamtale med foreldrene, helt til barnet og foreldrene opplever at denne type atferd opphører	Pedagogisk leder	Referat og tiltaksplan på flytskjema
5	Barnesamtaler: Samtale med barnet/barna som krenker/mobber. Hensikten med møtet er å vise tydelighet rundt	Pedagogisk leder	Referat

Handlingsplan mot mobbing i Aursmoen barnehage

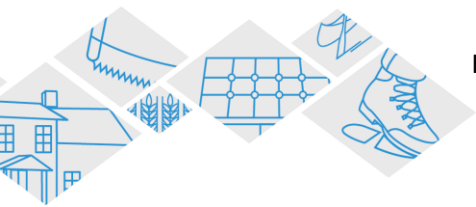
	slik atferd, samt skape refleksjoner hos barnet rundt denne type atferd, og endre atferden i positiv retning.		
6	Flytskjema: Hvis krenkende/mobbende atferd fortsetter, innkaller barnehagen foreldrene inn til samtale. Gjennom ett godt samarbeid, utarbeides det tiltak. Oppfølgingssamtale til den krenkende/mobbende atferden opphører	Pedagogisk leder	Referat og tiltaksplan på flytskjema
7	På avdelingsmøter: Jevnlige kommunikasjon om enkeltbarn og trivsel. Fungerer evt iverksatte tiltak? Evt videreføring/justering av tiltak.	Pedagogisk leder sammen med personalet på avdelingen	Referat
8	NB!!! Ønskelig med egne barnemøter. Hvor det kun snakkes om barna	Personalet på avdelingen	Referat

Vedlegg til internt bruk

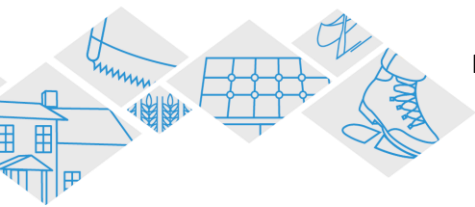
Notat vedr krenkende adferd/mobbing i barnehagen

Barnehagens navn	
Barnets navn	Fødselsdato
Avdeling	
Bekymring meldes til	
Bekymring meldes av	
Dato for melding	
Hva dreier bekymringen seg om? (beskriv)	
Hvordan ble bekymringen oppdaget?	
Annen faktainformasjon	

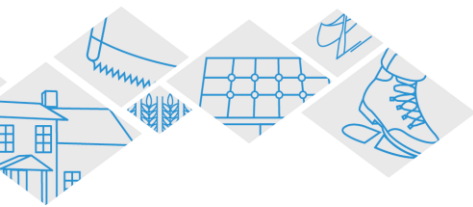
Observasjonslogg

Hva har jeg sett/hørt	Hvem gjelder det	Når	Signatur

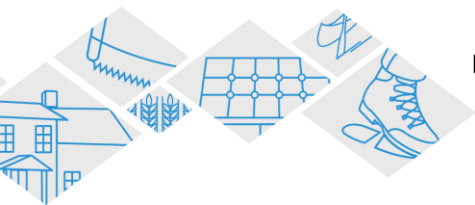
Tiltaksplan når mobbing eller krenkende adferd skjer

Tiltak	Ansvar	Gjennomført Dato og signatur

Referat fra møte vedr mobbing/krenkende adferd i barnehagen

<i>Konklusjon etter samtale med foresatte</i>			
Barnets for- og etternavn	Fødselsdato	Dato for samtale	Barnehage
Foreldresamtale		AH-modellen	1B 2B
Tilstede:			
Oppsummering/ konklusjon			
Avtale videre			
Hva skal gjøres i barnehagen			
Hva skal gjøres i hjemmet			
Dokumentet arkiveres i barnets elektroniske mappe.			
Evt kommentar sendes på epost innen 14 dager fra utsendelsesdato. Disse arkiveres sammen med dokumentet i barnets mappe.			

BEKREFTELSE PÅ AT FORELDRE HAR LEST

PLAN FOR Å SIKRE BARNEN ET GODT PSYKOSOSIALT MILJØ

Handlingsplan mot mobbing i Aursmoen barnehage

Planen finnes på

- Aurskog-Høland kommunes hjemmeside under Barnehage
- Barnehagens egen hjemmeside

Barnehagen ber om at svarslippen returneres barnehagen og legges i barnets mappe.

Barnets navn og avdeling _____

Jeg/vi bekrefter å ha lest «Handlingsplan mot mobbing i Aursmoen barnehage»

Sted og dato _____

Foreldres/foresattes underskrift